

АБАЙ ӘНДЕРІ

ИЗДАТЕЛЬСТВО

ӨНЕР

БАСПАСЫ

ҚАЗАҚСТАН КОМПОЗИТОРЛАР ОДАҒЫ

Құрастырған және алғы сөзін жазған-
Бисенғали ҒИЗАТОВ

Редакторы — *Т. Тайбеков*

**А 13 Абай әндері. (Песни Абая),— Алматы: Өнер,
1994, 80., каз. яз.**

Абай қазақ халқы мен Шығыс халықтарына өзінің поэзиясы мен тамаша әндері арқылы кең танымал болған ұлы тұлға. Оның өлеңдері мен әндерін халқымыз әрдайым ұйып тыңдаған, құрметтеген.

Аталмыш жинаққа Абайдың өзінің төл әндері еніп отыр. Бұл әндердің фортепианолық сүйемелдеуін жазу ісіне Қазақстан композиторлары мол еңбек сіңірді. Осындай қажырлы шығармашылық еңбектің нәтижесінде Абай әндері әрлене түсіп, оның тәрбиелік мәні мен эстетикалық нәрі арта түсті.

Жинақ музыка сүйер көпшілік қауымға арналады.

ББК 85.315.3

АҚЫН ӘРІ КОМПОЗИТОР

1995 жылы ЮНЕСКО-ның ұйғарымы бойынша бүкіл прогресшіл адамзат қазақ жазба әдебиетінің негізін қалаушы, ағартушы, ұлы ақын, ақиық композитор Абай Құнанбаевтың 150 жылдық мерей-тойын атап өтпекші.

Өз заманынаң озық туған Абай қазақ жазба мәдениеті мен музыка өнерін биік сатыға көтеріп, не бір асыл жауһар өлеңдер мен тамаша әндер тудырған, шын мәніндегі көркем поэзия мен ән жанрына жаңашылдық сипат, өміршең рух берген, сөйтіп тек қазақ даласына ғана емес, бүкіл Шығыс халықтарына танымал болған ұлы тұлға.

Ақан, Біржан, Мұқит, Жаяу Мұса, Ықылас, Тәттімбет, Құрманғазы, Дәулеткерей, Тоқа секілді т. б. өзінің өнерпаз замандастары тәрізді артына мол мұра қалдырып, мұрагер шәкірттер тәрбиеледі.

Абай өзінің үзеңгілес замандастары сияқты музыканы, ән-күйді жақсы түсіне білген. Әсіресе халық әншілері мен күйшілердің өнерін жоғары бағалап, оларды ұйып тыңдаған. Көптеген ақын, әнші, күйшілермен кездескен, кейбіреулері Абай аулында болған. Мәселен, атақты әнші Біржан сал Абай аулында бірнеше ай болып, ән салып, Абайдың да әндерін тыңдап, бір-біріне жақсы баға бергені мәлім. Біржан сал Абайдың «Мен көрдім ұзын қайың құлағанын» өлеңіне ән шығарып кеткен.

Академик А. Жұбанов өзінің «Замана бұлбұлдары» атты кітабында былай дейді: «Өз заманындағы ән, күй шығарған халық композиторлары сияқты Абай да нота сауатын аша алмады. Сондықтан музыка шығару жөніндегі қолында болған құралы Біржан, Ақан, Жаяу Мұсадан артық болған жоқ. Бұда тек өзінің музыкалық қабілетіне, бар даусына, домбыраға сүйенді» (Замана бұлбұлдары, А., 1975, 15-б.)

Туғанда дүние есігін ашады өлең,

Өлеңмен жер қойнына кірер денең.

Дүниедегі қызықтың бәрі өлеңмен,

Ойлансаңшы бос қақпай елең-селең,—

деп Абай музыканың өмірлік мәні жайлы өткір философиялық пікірлер айтқан. Ақынның айналасына талантты жас ақындар, әншілер жиналып, жиі бас қосатын болған.

Кейбір деректерге қарағанда, Абай аулында ақынның балалары мен шәкірттерінен құрылған музыка ансамблі болғанға ұқсайды. Ансамбльге домбыра, скрипка, гармонь, мандолина және гитара аспаптары кірген. Ансамбльді Әбіш пен Көкпай басқарған. Ал скрипач Мұқаның репертуарында қазақтың халық әндері мен қатар, Батыс Еуропа және орыс композиторларының

шығармалары, орыс, украин, татар, башқұрттың халық әндері болған.

Бүгінгі таңда, көп ұлтты Қазақстан республикасының халықтары Абайды тек қана ойшыл, ұлы ақын емес, тамаша халық композиторы есебінде танып отыр. Біздің заманға Абайдың 28 әні жетті, ал, кейбір әндердің түрлерін қосқанда 60-тан асады.

Махаббатсыз дүние бос,

Хайуанға оны қосыңдар,—

деп шынайы махаббатты қастерлеген Абай қазақ жастарының ғашықтық сезімін оята түсу ниетімен Пушкиннің «Евгений Онегин» романындағы Онегин мен Татьянаның арасындағы махаббатты үлгіге тартып, олардың сүйіспеншілік хаттарын қазақ тіліне аса шебер аударады. Осы тақырыпта көптеген көркем өлеңдер, ғажайып сазды әндер шығарады. Оған «Амал жоқ-қайттым білдірмей» (Татьяна хаты), «Тәңірі қосқан жар едің сен» (Татьянаның монологі), Онегиннің Татьянаға жауабы, немесе «Қараңғы түнде тау қалғып» («Горные вершины») М. Лермонтовтан, т. б. әндер кепіл бола алады. Бұл қазақ ұлттық музыка мәдениетіне қосылған асыл қазына. Ақын өзінің қысқа өлеңдерінде табиғаттың бейнесін, адам портретін жасауға, оның ішкі, сыртқы мінездерін суреттеуге өте шебер. Абай өлеңнің тематикасы мен образдық жүйесін байытып, оған халықтық характер берген. Мәселен, «Айттым сәлем, қаламқас», «Қор болды жаным», «Сегіз аяқ», «Ата-анаға көз қуаныш», «Мен көрдім ұзын қайың құлағанын», «Сұрғылт тұман», «Желсіз түнде жарық ай», «Амал жоқ,— қайттым білдірмей» (Татьяна хаты), «Қараңғы түнде тау қалғып», «Ішім өлген, сыртым сау» т. б. әндерінде жаңа өлшем, ерекше әуен мен ырғақ, жаңа үн мен олардың бірнеше түрлері бар.

Абай әндерінің мелодиялық дамуы біркелкі кең, созылып айтылса, кейбіреулері қысқа речитативті болып, ал кейбіреулері ариозо характерінде қалыптасқан. Әндердің ырғақтық және өлеңіне үндестік, интонациялық құбылысы да мәнерлі, түсінікті.

Абайдың көзі тірі кезінде-ақ әндері қазақ даласына кеңінен тараған. Абай ән өнерінде жалғыз болмаған, оның қасында ән мен күйдің майын тамызған бір топ өнерпаз жастар болған. Олар Абайдың әндерін орындаушы әрі насихаттаушы балалары Әбіш пен Ақылбай, әнші Алмағамбет, скрипкашы Мұқа, әрі әнші, әрі ақынның сүйікті әйелі Әйгерімдер болған. Бұл насихаттаушылар Абайдың әндерін халық арасына таратқанда (нота жазуы болмағандықтан) әр жерде әртүрлі орын-

далын, немесе әдемілеп, құлпыртып жіберген жерлері де болса керек. Сондықтан да, халық арасында да, Абай әндері өзгертіліп айтылып, соның нәтижесінде әндердің көптеген түрлері пайда болғаны белгілі.

1920 жылдары Абай әндерін, алғаш фольклоршы-этнограф А. Бимбоэс, кейінгі жылдары А. Затаевич халық аузынан жазып алды.

1935 жылы ақынның туған жері Семейде, Мұқтар Әуезов өзінің болашақ «Абай» романына материал жинап жүрген кезінде композитор Л. Хамидиді кездестіріп, оған Абайдың әндерін нотаға түсіріп, жазып алу туралы ақыл береді. Л. Хамиди Семейде Абайдың жиені Архалы Ысқақовтан ақынның 18 әнін жазып алып, нотаға түсіреді.

1939 жылы Абайдың музыкалық мұрасын сақтау мақсатында Алматыға Абайдың немересі, әрі әнші, әрі ақын, атасының әндерін сақтаушы Мәкен Мұхаметжанова шақырылып, одан композитор әрі музыка зерттеуші А. Жұбанов Абайдың 15 әнін жазып алып, нотаға түсіреді. Бұдан кейінгі жылдары фольклоршы Б. Ерзакович әншілер Темірболат Арғынбаевтан, Қуан Лекеровтен, Жүсіпбек Елебековтен Абайдың 10 шақты әнін жазып алған. Мұнымен қатар академик А. Жұбанов өзінің «Замана бұлбұлдары» атты кітабында Абайдың музыкалық мұрасы туралы үлкен зерттеу жазды. Ал Абайдың әндері туралы В. Дернова, Б. Ерзакович біраз мақалалар жазып, еңбек етті.

Абайдың әндері профессионалдық қазақ музыкасының тууына әсер етті. С. Шабельскийдің фортепианолық триосы, Украина композиторы М. Скороульскийдің фортепианолық квинтеті Абай әндерінің негізінде туды. Композитор В. Великанов Абайдың «Қарашада өмір тұр» тақырыбына импровизация, Ғ. Жұбанова «Қор болды жаным» әніне вариация, скрипка мен фортепианоға арналған транскрипциясы да Абай әндерінің сарынымен жазылған.

А. Жұбанов пен Л. Хамиди өздерінің «Абай» операсында Абайдың әндерін орынды пайдаланды. Ал А. Жұбановтың «Абай», Е. Брусиловскийдің «Жалғыз қайық» поэмалары да Абай әндерінің негізінде туды. Ғ. Жұбанова оркестрге, хорға, әнші мен домбырашыға арнап «Татьяна

әні» деген оратория жазды. Бұл шығармалардан басқа композиторлар Е. Рахмадиев, Ж. Дәстенов, Г. Гризбил, К. Күмісбековтердің Абайға арналған музыкалық туындыларын да атап айтуға болады. Қазақстан композиторларының шығармашылығында Абайдың әндері цитата немесе интонациялық түрде молынан пайдаланылды, ол жоғарыдағы аталған шығармалардың музыкалық драматургиясын күшейте түсті. Қысқасы, Абай әндері қазақтың күрделі профессионалдық музыка мен ән және көп дауысты хор өнеріне, музыкалық мәдениетіне қосылған зор үлес деп білу керек.

Абай тақырыбына жазылған опералық, симфониялық, аспаптық музыкаларын, ақынның сөзіне жазылған ән, хор, романстарын халық арасында насихаттауда — Қазақтың мемлекеттік Абай атындағы академиялық опера және балет театры, Құрманғазы атындағы академиялық ұлт аспаптары оркестрі, Қазақтың мемлекеттік хор капелласы, Жамбыл атындағы филармония мен Қазақконцерттің артистерінің еңбегі зор. Абай әндерін нәшіне келтіріп шебер орындайтын Ж. Елебеков, Т. Арғынбаев, Қ. Лекеров, Н. Әбішев, немесе соңғы жылдары Р. Абдуллин, Е. Серкебаев, Ә. Дінішев, Б. Төлегенова, Р. Жаманова, Б. Досымжанов, Б. Жылысбаев, Н. Қаражігітов, М. Мұсабаев, Ғ. Есімов сияқты еліміздің тамаша әншілерін атап айтуға болады.

Бұл жинаққа әндердің басқа да түрлерімен қатар дауыс диапазоны, тональдігі, ырғақтық өлшемі өзгертіліп алынған әндер де кірді. Әндерге композиторлар Н. Меңдіғалиев, Б. Ерзакович, Д. Ботбаев, Е. Өміров, Қ. Шілдебаев, Б. Қыдырбекова, Ж. Тұрсынбаев, Ж. Тезекбаев, Т. Мұхамеджанов, Б. Дәлденбаев, Б. Аманжолов, В. Новиковтар фортепианолық сүйемелдеу жазған. Жинаққа Абайдың (фортепианолық сүйемелмен) бұрын басылмаған «Есінде бар ма жас күнің», «Теректің сыйы», «Өлсем орным қара жер сыз болмай ма?», «Мағыштың жоқтауы» (Абдрахманның әйелі Мағышқа Абай шығарып берген жоқтау) сияқты әндері еніп отыр.

Бисенғали Ғизатов,
өнертану ғылымының кандидаты,
Қазақстан Республикасының еңбек сіңірген
мәдениет қызметкері.

СЕГІЗ АЯҚ

(ҮШІНШІ ТҮРІ)

ӨНДЕГЕН — Б.ЕРЗАКОВИЧ

ШАЛҚЫТА

The musical score is written for piano and voice. It begins with a piano introduction in 2/4 time, featuring triplet patterns in both hands, marked *p* and *legato*. The tempo then changes to *accelerando*. The vocal part enters with the lyrics "А- лыс-тан сер- мел," followed by "жу-рек-ті тер- беп, шы-мыр-лап бой- ға жа-йыл- ған." The piano accompaniment continues with various rhythmic patterns, including triplets and a final flourish marked with a 10-measure rest.

8 — — — — — 7

А- лыс-тан сер- мел,

жу-рек-ті тер- беп, шы-мыр-лап бой- ға жа-йыл- ған.

10

8 — — — — — 1

f

Ки- уа- дан ша- уып, қый-сы-нын та- уып,

p

та-ғы-ны же- тіп қа-йырған толғауы тоқсан қы- зыл тіл,

сөй- лей-мін де- сең ө- зің біл!

Алыстан сермеп,
 Жүректен тербеп,
 Шымырлап бойға жайылған,
 Қиуадан шауып,
 Қыйсынын тауып,
 Тағыны жетіп қайырған,
 Толғауы тоқсан қызыл тіл,
 Сөйлеймін десен, өзін біл.
 Өткірдің жүзі,
 Кестенің бізі
 Өрнегін сендей сала алмас.
 Білгенге маржан,
 Білмеске арзан,
 Надандар бәһра ала алмас.
 Қыйналма бекер, тіл мен жақ,
 Көңілсіз құлақ — ойға олақ.

СЕГІЗ АЯҚ

(АЛТЫНШЫ ТҮРІ)

ӨНДЕГЕН — Н.МЕНДІҒАЛИЕВ

ШАЛҚЫТА

f 3 3 3 3 3 3 3 3

rit. pp *ff* *mf* *pp*

f 3 3 3 3 3 3 3 3

А- лыс-тан сер- меп, жү-рек-тен тер- беп, шы-мыр-лап бой-ға жа- йылған.

sfx 3 3 3 3 3 3 3 3

Қи- уа-дан ша- уып, қи-сы-нын та- уып, та-ғы-ны же-тіп қа- йырған,

Тол-ға-уы тоқ-сан қы-зыл тіл, сөй-лей-мін де-сең ө-зің біл!

The musical score is written for a voice and piano. The key signature is D major (two sharps). The tempo is marked 'Allegretto' (Allegretto). The score consists of three systems. The first system contains the vocal melody with lyrics. The second system contains the piano accompaniment. The third system contains the piano accompaniment. The piano part features several triplets and a dynamic marking of *pp* (pianissimo) in the final measure.

ҚОР БОЛДЫ ЖАНЫМ

ӨНДЕГЕН — Л.ХАМИДИ

ОРТАША ЕКПІНМЕН

mf

Қор

p

бол- ды жа- ным, сен- сіз

дө ме- нің кү- нім! Бек

бiт- тi ха- лiм, тағ- дыр-

дан кел- ген зү- лым. Ей! Тағ- дыр

ет- се ал- ла, не көр- мей- ді

пөн- дә? // -ды?

Қор болды жаным,
Сенсіз де менің күнім,
Бек бітті халім,
Тағдырдан келген зұлым.
 Тағдыр етсе алла,
 Не көрмейді пәндә?

Сайрай бер, тілім,
Сарғайған соң бұл дерттен.
Бүгілді белім,
Жар тайған соң әр серттен.
 Қамырықты көңіл,
 Қайтсе болар жеңіл?

Сағындым сені,
Көрмедім деп көп заман.
Адам деп мені,
Салмадың сен хат маған.
 Жай таба алмай жүрек,
 Жасыған соң сүйек.

Бұл қылған зарым
Барса жардың маңына,
Ол қылған дәрім
Ғашығымның жанына
 Оңалдырып ойды,
 Түзетпей ме бойды?

СЕН МЕНІ НЕ ЕТЕСІҢ?

ӨҢДЕГЕН — Н.МЕНДІҒАЛИЕВ

ЖЫЛДАМ

f

mf

Сен ме- ні не-те- сің? Ме-ні тас-тап ө-нер бас-тап жа-йы-ңа

mf

жө-не ал-дап ар- бап, өз бе-тің-мен сен ке- те-

allarg.

allarg.

1-3 4.

сін. //-сін.

ppp

Сен мені не етесің?
 Мені тастап,
 Өнер бастап
 Жайыңа
 Және алдап,
 Арбап,
 Өз бетіңмен сен кетесің.
 Неге әуре етесің?
 Қосылыспай,
 Байыңа
 Және жаттан
 Бай тап
 Өмір бойы қор етесің.
 Ет жүрек өртенді,
 От боп жанып,
 Жалын шалып
 Ішіме.
 Иттей қормын,
 Зармын,
 Сен үздің ғой бұл желкемді.
 Шын ғашық мен саған!
 Кейіп жүрсем,
 Сені көрсем,
 Ләм-мим деп
 Бір сөз айтар
 Хал жоқ,
 Еріп кетер бой сол заман.

АЙТТЫМ СӘЛЕМ, ҚАЛАМҚАС

(БІРІНШІ ТҮРІ)

ӨНДЕГЕН — Л.ХАМИДИ

БАЯУ, ТЕРЕҢ СЕЗІММЕН

8

f

mf

mf

dim.

mf

Айт- тым сә- лем, қа- лам- қас,

p

f

са- ған құр- бан мал мен бас.

Са- ғын- ған- нан се-ңі) ой- лап, ке- лер

көз- ге ыс- тық жас! // А!

Соңы

Айттым сәлем, қаламқас,
 Саған құрбан мал мен бас,
 Сағынғаннан сені ойлап,
 Келер көзге ыстық жас.

Сенен артық жан тумас,
 Туса туар — артылмас.
 Бір өзіңнен басқаға
 Ынтықтығым айтылмас.

Асыл адам айнымас,
 Бір бетінен қайрылмас.
 Көрмесем де, көрсем де,
 Көңілім сенен айрылмас.

АТА-АНАҒА КӨЗ ҚУАНЫШ

ӨНДЕГЕН — Б.ЕРЗАКОВИЧ

ОРТАША ЕКПІНМЕН

mf

А-та-на-ға көз қу-а-ныш, ал-ды-на-алған ер-ке-сі

mf

f

көк-ре-гі-не кеп жү-ба-ныш гүл-де-ніп ой өл-ке-

f

mf

сі. Ер-ке-лік кет-ті, ер жет-ті не біт-ті.

mf

Ата-анаға көз қуаныш —
Алдына алған еркесі,
Көкірегіне көп жұбаныш,
Гүлденіп ой өлкесі.

Еркелік кетті,
Ер жетті, 2 рет
Не бітті?

Оқытарсың молдаға оны,
Үйретерсің әрнені.
Медеу етіп ойы соны,
Жаны тыныштық көрмеді.

Жасында күтті,
Дәме етті, 2 рет
Босқа өтті.

Ата көңілі жанбаса бір,
Артық өнер шықпаса.
Ел танымай, үй танып құр,
Шаруасын да ұқпаса.

Үміті қайда?
Соны ойла, 2 рет
Абайла!

АТА-АНАҒА КӨЗ ҚУАНЫШ

ӨНДЕГЕН — Қ.ШІЛДЕБАЕВ

ОРТАША ЕКПІНМЕН, ҚАЙҒЫЛЫ

А- та- на- ға көз қу- а- ныш,

ал- ды- на- ал- ған ер- ке- сі көк- ре- гі- не

көп жү- ба- ныш гүл- де- ніп ой өл- ке-

сі. Ер-ке-лік кет-ті, ер жет-ті не біт-ті,

This system contains the first line of the musical score. It features a vocal melody in treble clef and a piano accompaniment in grand staff (treble and bass clefs). The key signature has four sharps (F#, C#, G#, D#) and the time signature is 2/4. The lyrics are written below the vocal line.

ер-ке-лік кет-ті, ер жет-ті, не біт-ті.

mf

This system contains the second line of the musical score. It continues the vocal melody and piano accompaniment. The lyrics are written below the vocal line. A mezzo-forte (*mf*) dynamic marking is placed below the piano part.

Соңы

This system contains the third line of the musical score, ending with a double bar line. The word "Соңы" (The end) is written above the vocal line. The piano part concludes with a final chord.

ӨЗГЕГЕ КӨҢІЛІМ, ТОЯРСЫҢ

(БІРІНШІ ТҮРІ)

ӨНДЕГЕН — Д.МАЦУЦИН

САБЫРМЕН

mf

mf

Өз-ге-ге көң-лім, то-яр-сың, ө-лең-ді қай-тып қо-яр-

сың? О-ны айт қан-да тол-ға-нып, іште-гі дерт-ті жо-яр-

сың! Сай-ра да зар-ла, қы-зыл тіл! Қа-ра көң-лім о-ян-

сын. Жы-ла-сын, көз-ден жас ақ- сын, о- мы-ра- у- ым бо-ял-

1. сын! 2. Қа- ра бас-// -сын!

Өзгеге, көңілім, тоярсың,
 Өлеңді қайтып қоярсың?
 Оны айтқанда толғанып,
 Іштегі дертті жоярсың.

Сайра да зарла, қызыл тіл,
 Қара көңілім оянсын.
 Жыласын, көзден жас ақсын,
 Омырауым боялсын.

Қара басқан, қаңғырған,
 Қас надан нені ұға алсын?
 Көкірегінде оты бар,
 Құлағын ойлы ер салсын.

Әуелесін, қалқысын,
 От жалын боп шалқысын.
 Жылай-жырлай өлгенде,
 Арттағыға сөз қалсын.

КӨЗІМНІҢ ҚАРАСЫ

ӨНДЕГЕН — Л.ХАМИДИ

ОРТАША ЕКПІНМЕН

mf dolce

p

mf

Кө- зім- нің қа- ра- сы, көң- лім-

нің са- на- сы. Біт- пей- ді іш - те -

гі, ға- шық- тық жа- ра- сы. Біт- пей-

ді іш - те - гі, ға- шық- тық

жа- ра- сы. //-сын?

Көзімнің қарасы,
Көңлімнің санасы,
Бітпейді іштегі
Ғашықтық жарасы.

Қазақтың данасы,
Жасы үлкен ағасы,
Бар демес сендей бір
Адамның баласы.

Жылайын, жырлайын,
Ағызып көз майын.
Айтуға келгенде,
Қалқаға сөз дайын.

Жүректен қозғайын,
Әдептен озбайын.
Өзі де білмей ме,
Көп сөйлеп созбайын?

КӨЗІМНІҢ ҚАРАСЫ

ӨНДЕГЕН — Ж.ТҮРСЫНБАЕВ

ОРТАША ЕКПІНДЕ

mf

1. Кө- зім-

нің

қа- ра- сы,

көң- лім- нің

са- на-

сы.

Біт- пей-

ді

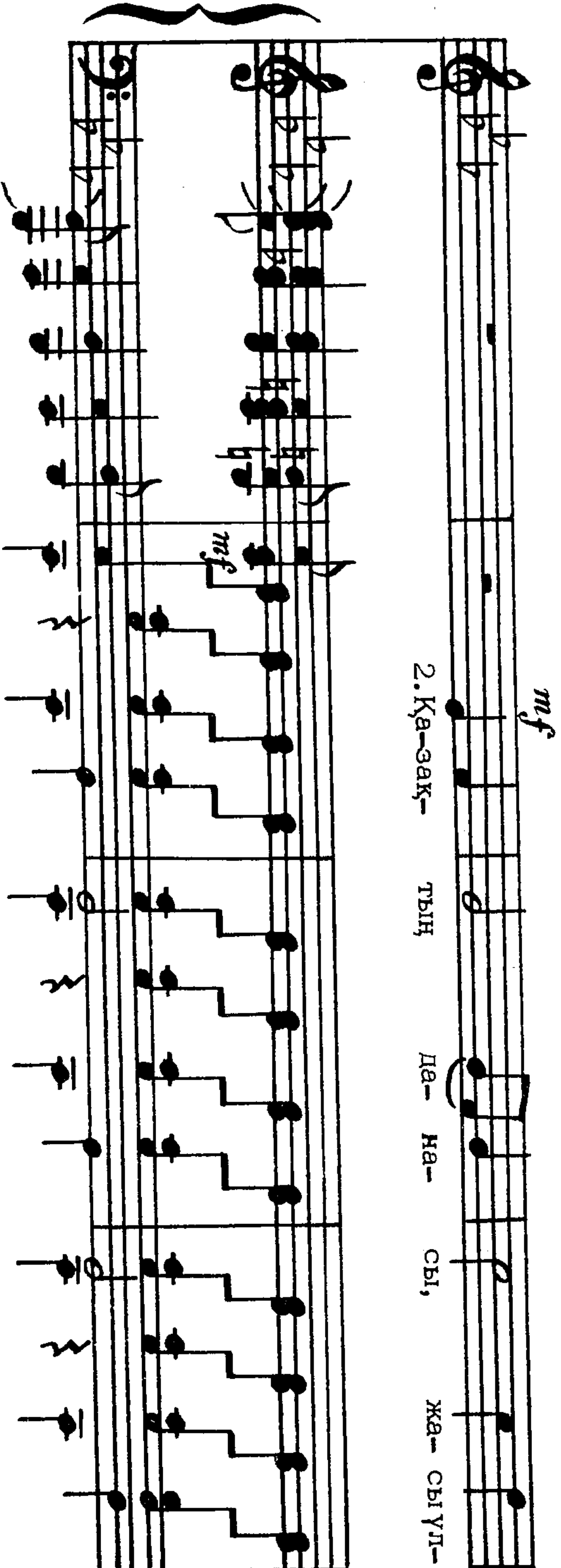
іш- те-

гі

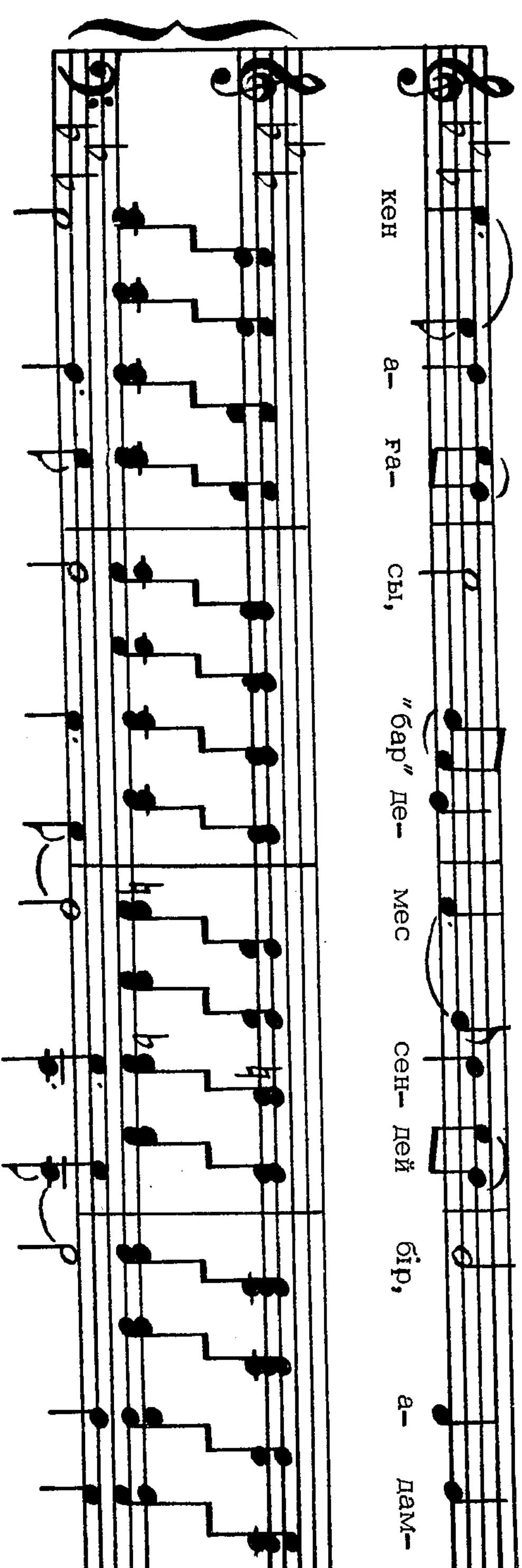
,ға- шық-

First system of a musical score. It features a vocal line in the upper staff and a piano accompaniment in the lower staff. The vocal line begins with a melodic phrase, followed by a rest, and then continues with a series of eighth notes. The piano accompaniment consists of a steady eighth-note pattern in the right hand and a bass line in the left hand. A dynamic marking of *f* (forte) is placed below the piano part.

Second system of the musical score. The vocal line continues with the lyrics "2. Қа-зақ- тың де- на- сы, жа- сыл-". The piano accompaniment maintains its eighth-note texture. A dynamic marking of *mf* (mezzo-forte) is placed above the vocal line.

Third system of the musical score. The vocal line continues with the lyrics "кең а- қа- сы, "бар" де- мес сен- дей бір, а- дам-". The piano accompaniment continues with the same eighth-note pattern. A dynamic marking of *p* (piano) is placed below the piano part.

3. Жы-ла-

f *f*

йын, жыр-ла- йын, а- ғы- зып көз ма- йын. Ай- ту- ға кел-ген-

де, қал-қа- ма сөз да- йын.

f *rit.* *f*

4. Жү-рек- тен қоз-ға- йын, ә- деп-

тен оз- ба- йын ө- зі- де біл- мей- ме көп сөй-

леп соз-ба- йын. ө- зі- де біл- мей- ме көп сөй-

БОЙЫ БҮЛҒАН

ӨНДЕГЕН — Б.ЕРЗАКОВИЧ

ЖЫЛДАМ, ЖАНДАНДЫРА

p *f* *p* *f*

mf

Бо-йы бұл-ғаң, сө-зі жыл-маң,

f *mf*

кім-ді көр-сем мен со-нан, бет-ті

f

бас-тым, қат-ты сас-тым, тұ-ра қаш-тым жал-ма-

1-3.

жан.

f *f* *p*

4.

Бойы бұлғаң,
 Сөзі жылмаң,
 Кімді көрсем мен сонан,
 Бетті бастым,
 Қатты састым,
 Тұра қаштым жалма жан.
 Өз ойында,
 Тұл бойында
 Бір міні жоқ бендесіп,
 Түзде мырзаң,
 Үйде сырдаң,
 Сөзі қылжаң еркесіп.
 Бас құрасып,
 Мал сұрасып,
 Бермегенмен кетісер.
 Адам аулап,
 Сыпыра саулап,
 Байды жаулап кетісер.
 Сөз қыдыртқан,
 Жұрт құтыртқан,
 Антын, арын саудалап,
 Бұтты-шатты
 Үй санатты,
 Байдан атты алмалап.

СҰРҒЫЛТ ТҰМАН

(ҮШІНШІ ТҮРІ)

ӨНДЕГЕН — Н.МЕНДІҒАЛИЕВ

БАЯУ

(с.к.)

sfz

f

Ей! Сұр-ғылт тұ-ман дым бүр-кіп, бар- қыт беш-пет

f

3

3

3

3

3

3

су- лай- ды.

Же-ңі-ме- нен көз сұр- тіп

сұр-ла-нып жі-гіт

sub.p

жы-лай- ды. Ә- йел-мі-сің жы-ла- ма тө- уе- кел қыл

кү-дай- ға! Ә- лең айт! Үй- ге қа-йт!

1.

2.

//-жу.

ppp

Сұрғылт тұман дым оүркіп,
Барқыт бешпент сулайды.
Жеңіменен көз сүртіп,
Сұрланып жігіт жылайды.
Әйелмісін, жылама,
Тәуекел қыл құдаға!
Өлең айт,
Үйге қайт!

Атаңды анаң азғырып,
Тұрғызбаған бейішке.
Алласы оны жазғырып,
Әкелді бастап кейіске.
Әйелде ешбір опа жоқ,
Бүгін жалын, ертең шок,
Белді бу,
Бетті жу!

ҚАРАШАДА ӨМІР ТҮР

ӨНДЕГЕН — В.ВЕЛИКАНОВ

ОРТАША ЕКПІНМЕН

p legato sempre

mf

Қа-ра-ша-да ө-мір түр, тоқ-тат-саң тоқ-сан

кө-нер ме? Арт-та-ғы май-да кө-ңіл жүр, ой, жа-лын-

p

сан қай-тып ке-лер ме? Хал-ла-ла-ла,

ла хал- ла- ла- ла, ла хал- ла- ла- ла-

ла-ла-ли- ла- ла- лай, а- ха-ла-ла- ла-ла ла- ла-ла-

соңы

ла!

rit.

pp

22.

Қарашада өмір тұр,
Токтасаң тоқсан көнер ме?
Арттағы майда көңіл жүр,
Жалынсаң қайтып келер ме?

Майдағы жұрттың іші-қар,
Бәйшешек қарға өнер ме?
Ішінде кімнің оты бар,
Қар жауса да, сөнер ме?

ҚАРАШАДА ӨМІР ТҮР

(БІРІНШІ ТҮРІ)

ӨНДЕГЕН — Б.АМАНЖОЛОВ

ОРТАША ЕКПІНДЕ

mf

Qa- ra- sha- da ө- мір тұр

mf *con espr.* *rit.*

This system contains the first two staves of the musical score. The vocal line is on a single staff with a treble clef and a key signature of one flat. The piano accompaniment consists of two staves (treble and bass clefs) with a key signature of one flat. The tempo is marked 'Орташа екпінде' (Moderate). The first staff of the piano part has a dynamic marking of *mf*. The second staff has dynamic markings of *con espr.* and *rit.* The lyrics are 'Qa- ra- sha- da ө- мір тұр'.

тоқ- тат-саң тоқ- сан кө- нер ме. Арт- та-ғы май- да

rit. *sf*

This system contains the third and fourth staves of the musical score. The vocal line continues with the lyrics 'тоқ- тат-саң тоқ- сан кө- нер ме. Арт- та-ғы май- да'. The piano accompaniment continues on two staves. The third staff has a dynamic marking of *rit.* and the fourth staff has a dynamic marking of *sf*.

кө- ңіл жүр ой, жа- лын- саң қай-тып ке-лер ме?

rit.

This system contains the fifth and sixth staves of the musical score. The vocal line continues with the lyrics 'кө- ңіл жүр ой, жа- лын- саң қай-тып ке-лер ме?'. The piano accompaniment continues on two staves. The fifth staff has a dynamic marking of *rit.*

leggiere

p

Ха- ла- ла- ла-

f *rit.* *pp*

con ped.

ла ха- ла- ла- ла-

ла ха- ла- ла- ла- ла-ла-ла-ла-ла- лай а,

accel. *rit.*

mf

ха- ла- ла- ла- ла- ла- ла- ла- ла!

rit. *mf*

tr *pp*

Red. * *Red.*

Соңы

ЖЕЛСІЗ ТҮНДЕ ЖАРЫҚ АЙ

САБЫРМЕН, КӨТЕРІҢКІ

ӨНДЕГЕН — М.ИВАНОВ-СОКОЛЬСКИЙ

pp *mf*

1. Жел- сіз түн- де

ppp *sempre* *legato*

жа- рық ай, сәу- ле- сі су- да

ді- ріл- деп. 8 А- уыл-дың жа- ны

tr *ppp*

Red. * Red. * Red. * Red. *

ге- рең сай, та-сы-ған ө- зен
 су- ріл- деп. // деп. 2. Қа- лың а- ғаш жа- пы-ра-
 ғы сы- быр- ла- сып өз- ді ө- зі. Кө-рін-бей-
 кер- дің то- пы-ра- ғы, құл-пыр-ған

* *Red.* * *Red.* * *Red.* * *Red.* * *Red.* *
Red. * *Red.* * *Red.* * *Red.* * *Red.* *
Red. * *Red.* * *Red.* * *Red.* * *Red.* *
Red. * *Red.* * *Red.* * *Red.* * *Red.* *

жа- сыл жер жү- зі. 1. 2. // -зі.

*Red. * Red. * Red. * Red. * Red. * Red. * Red.*

rall.

3. Тау жан- ғы- рып өн қо- сып

ppp

*Red. * Red. * Red. * Red.*

үр- ген ит пен ай- тақ- қа.

*p * Red. * Red. * Red. * Red. * Red. * Red.*

Кел- меп- пе е- дің жол то- сып

ppp

** Red. p * Red. p * Red. **

ЖО- ЛЫ- Ғу- ға ау- лақ- қа

кел- меп пе е- дің жол то- сып жо- лы-

Ғу- ға ау- лақ- қа.

p

molto rit.

Желсіз түнде жарық ай,
Сәулесі суда дірілдеп.
Ауылдың жаны терең сай,
Тасыған өзен күрілдеп.

Қалың ағаш жапырағы
Сыбырласып өзді өзі.
Көрінбей жердің топырағы,
Құлпырған жасыл жер жүзі.

Тау жаңғырығып, ән қосып
Үрген ит пен айтаққа.

Келмеп пе едің жол тосып
Жолығуға аулаққа?

Таймандамай тамылжып,
Бір суынып, бір ысып,
Дем ала алмай дамыл қып,
Елең қағып, бос шошып.

Сөз айта алмай бөгеліп,
Дүрсіл қағып жүрегі,
Тұрмап па еді сүйеніп,
Тамаққа кіріп иегі.

ЖЕЛСІЗ ТҮНДЕ ЖАРЫҚ АЙ

ӨНДЕГЕН — Б.ҚЫДЫРБЕКОВА

САБЫРМЕН

f

mf

Жел-сіз түн- де

p

p

жа- рық ай, сөу- ле-сі су- да ді- ріл- деп, а- уыл- дың,

pp

жа- ны те- рең сай, та-сы-ған ө-

зен гу- ріл- деп. А- уыл-дың

жа- ны те- рең сай, та-сы-ған ө-

зен гу- ріл- деп.

МЕН КӨРДІМ ҰЗЫН ҚАЙЫҢ ҚҰЛАҒАНЫН

Өңдеген — Л.ХАМИДИ

БАЯУ ҒАНА ӘНДЕТЕ

mf

Мен көр-

p

дім ұ-зын қа-йың құ-ла-ға-нын, бас ұ-рып қа-ра жер-

mf

ге сұ-ла-ға-нын. сар-ға-йып, жапыра-ғы ө-лім-

сі - реп, бай-ғұс- тың кім тыңдай- ды жы- ла- ға- нын?

Мен көр- дім ой- нап жүр- ген қы- зыл ки- ік,

кеу-де-сі - не мыл- тық- тың о- ғы ти- іп.

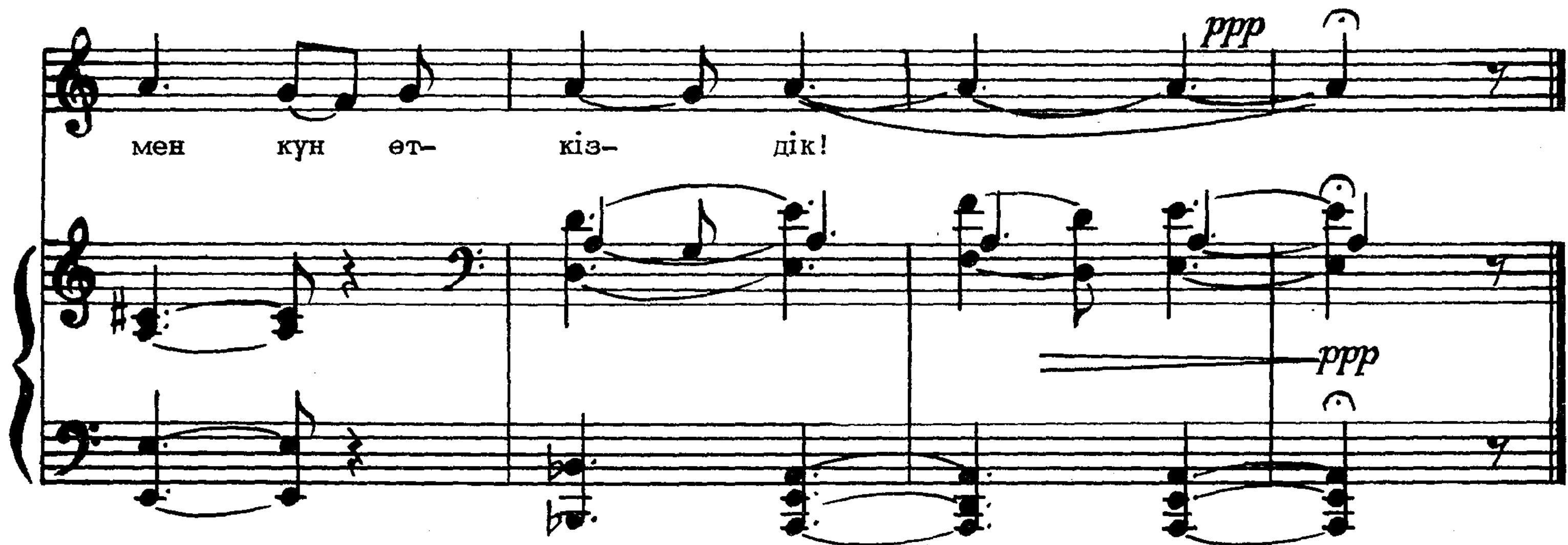
Қал-жы- рап, қан-сы-ра- ған, қабақ түс- кен, кім-ге ба-

тар ол бай, ғұс тартқан кү- йік?

mf Мен көр- дім ға-шық жар-дан уә- де- сіз- дік,

ө- мір- дің қы-зығы- нан кү- дер үз- дік. Су- ы-

poco rit. ды, жы-лы жү- рек жа- ра түс- ті, шық-па- ған шы-бын-жан

Мен көрдім ұзын қайың құлағанын,
Бас ұрып қара жерге сұлағанын.
Сарғайып жапырағы, өлімсіреп
Байғұстың кім тыңдайды жылағанын?

Мен көрдім ойнап жүрген қызыл киік,
Кеудесіне мылтықтың оғы тиіп,
Қалжырап, қансыраған, қабақ түскен,
Кімге батар ол байғұс тартқан күйік?

Мен көрдім ғашық жардан уәдесіздік,
Өмірдің қызығынан күдер үздік.
Суыды жылы жүрек, жара түсті,
Шықпаған шыбын жанмен күн өткіздік

МЕН КӨРДІМ ҰЗЫН ҚАЙЫҢ ҚҰЛАҒАНЫН

ӨНДЕГЕН — Д.БОТБАЕВ

МУҢДЫ, БАЙСАЛДЫ

Мен көр- дім ұ-зын қа-
йың құ- ла- ға- нын. Бас ұ- рып қа-ра жер- ге сұ- ла-
ға- нын. Сар-ғай- ып жа-пыра- ғы ө- лім- сі - реп

бай-ғұс- тың кім тыңдай- ды жы- ла- ға- нын? Мен көр-

pp *mp*

дім ой- нап жур- ген қы- зыл ки- ік кеу- де- сі -

mf *f* *dolce*

не мыл-тық- тың о- ғы ти- іш, қал- жы-

f *p*

рап, қансыра- ған, қа- бақ түс- кен, кім- ге ба- тар ол бай-

f *p* *pp*

a tempo

ғұс тартқан кү- йік? Мен көр-

дім ға-шық жар- дан уә- де- сіз- дік ө- мір- дің қы-зы-ғы-

rit. *p*

ff *pp*

нан кү- дер үз- дік. Су-ы- ды, жа-лыжү- рек жа- ра түс- ті,

pp *rit* *f* *allarg.*

a tempo

шық-па- ған шыбын жаңмен күн өт- кіз- дік!

pp *mp* *p*

СҮЙСІНЕ АЛМАДЫМ

ӨНДЕГЕН — В.ВЕЛИКАНОВ

САБЫРМЕН, ҚАЙҒЫЛЫ

p

Сүй-сі-

p

не ал-ма-дым, сүй-ме-дім, сү-йе-гім жа-сып, сор қа-лық. Сү-йі-

сіп са-ған ти-ме-дім, бо-ла)ал-ма-дым се-нің жа-

рың.

1. 2.

Сүй-сі //

Сүйсіне алмадым, сүймедім,
Сүйегім жасып, сор қалың.
Сүйісіп саған тимедім,
Бола алмадым сенің жарың.

СҮЙСІНЕ АЛМАДЫМ

ӨНДЕГЕН — Б.ДӘЛДЕНБАЕВ

САБЫРМЕН, ҚАЙҒЫЛЫ

mf

Сүй-сі - не ал-ма- дым сүй- ме- дім, сү- йе-

гін жа-сып, сорқа- лың, сүй-сі - ніп са- ған ти-ме- дім бо-

л(а)л-ма-дым се-нің жа-рың, бо-л(а)л-ма-дым се-нің жа-

рың.

p pp

БІРЕУДЕН БІРЕУ АРТЫЛСА

ӨНДЕГЕН — М.ИВАНОВ-СОКОЛЬСКИЙ

ОРТАША ЕКПІНДЕ

f

p

mf

Бі - реу - ден бі - реу ар - тыл - са, ө -

нер өл - ше - ніп тар - тыл - са, о - қы - саң, біл - ген

f

біл-ген-ақ, на- дан на-дан-ақ, сан қал- са.

mf қы- ган бі-лер әр сөз-ді, на- дан- дай бөл-мас

f ак сөз-ді. На- дан жөн- ді- ге жөн кел-мей, бі-

tr лер қай- да- ғы шәр- гез- ді.

БІРЕУДЕН БІРЕУ АРТЫЛСА

ӨНДЕГЕН — Б.ДӘЛДЕНБАЕВ

ОРТАША ЕКПІНМЕН

Бі - реу- ден бі - реу ар- тыл- са, ө-

нер өл- ше- ніп тар- тыл- са. О қы- ған біл- ген-

біл- ген- ақ на- дан на- дан- ақ сан қал-

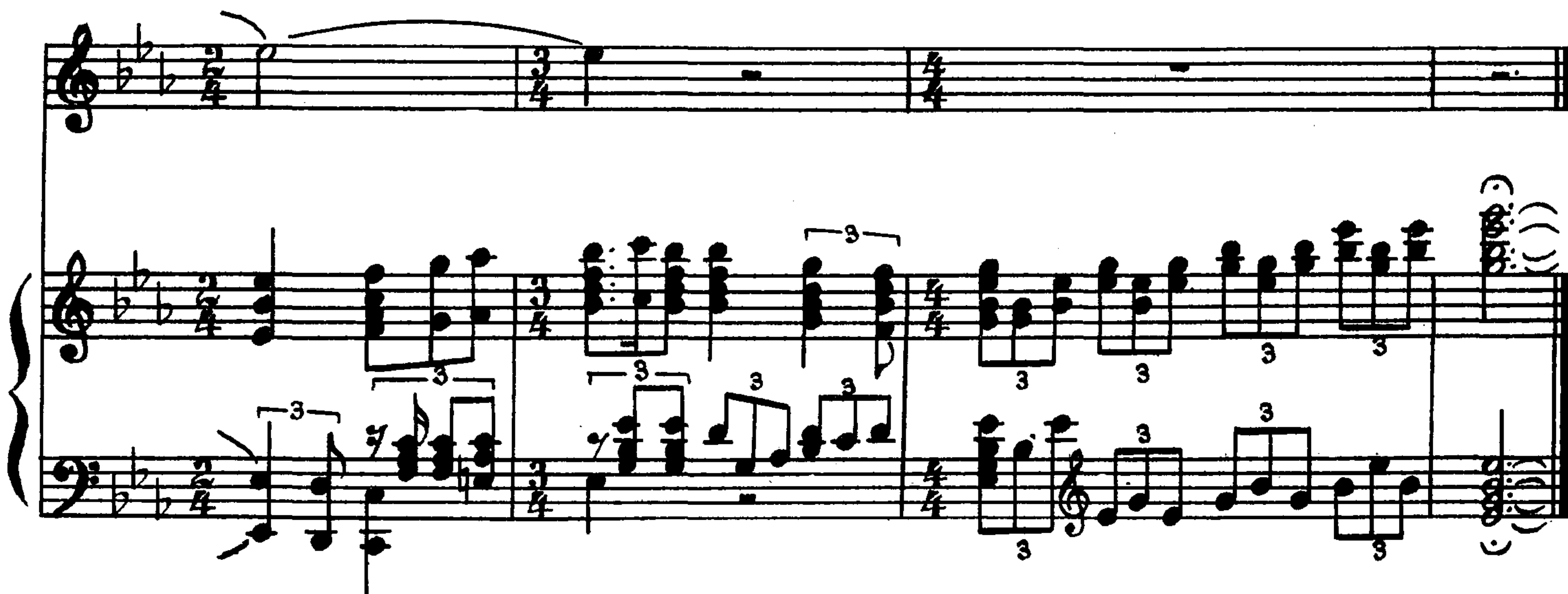
mf

са. қы- ған бі-лер әр сөз-ді на-

дан- дай бол-мас ақ сөз-ді. На- дан-

нан ді- се жөн қол-мен бі-

лер қай- да- ғы шәр- гез- ді.

Біреуден біреу артылса,
Өнер өлшеніп тартылса,
Оқыған білген-білген ақ,
Надан-надан-ақ сан қалса.

Оқыған білер әр сөзді,
Надандай болмас ақ сөзді.
Надан жөндіге жөн келмей,
Білер қайдағы шәрғезді.

КӨНІЛ ҚҰСЫ ҚҰЙҚЫЛЖЫР

ӨНДЕГЕН — В.НОВИКОВ

БАЯУ, САБЫРМЕН

mf *tr*

tr

Кө-ңі-л құ-сы құй-қыл- жыр шар-та- рап-қа

tr

а-дам о-йы түр-ле-ніп ау-ған шақ-та сал- ған өн

кө- лең- ке- сі сол кө-ңі-л- дің, тақ-

ты- сы- на би- ле- сін ол құ-лақ-

қа шыр-қап, қал-қып, сор-ға- лап,

mf

та-мыл- жи-ды, жү-рек тербеп о- я-тар

бас-та ми-ды. Бұл дүние- нің ләз- за- ты

бө-рі сон-да, ой-сыз құ-лақ а-

ла ал-мас он-дай сыйды.

Көңіл құсы құйқылжыр шартарапқа.
Адам ойы түрленіп ауған шақта.
Солғын ән көлеңкесі сол көңілдің,
Тақтасына билесін ол құлаққа.

Шырқап, қалқып, сорғалап, тамылжиды,
Жүрек тербеп, оятар баста миды.
Бұл дүниенің ләззатты бәрі сонда,
Ойсыз құлақ ала алмас ондай сыйды.

Ұйқтап жатқан жүректі ән оятар,
Оның тәтті оралған мәні оятар.
Кейі зауық, кейі мұң, дертін қозғап,
Жас балаша көңілді жақсы қатар...

Әннің де естісі бар, есері бар,
Тыңдаушының құлағын кесері бар.
Ақылдының сөзіндей ойлы күйді,
Тыңдағанда көңілдің есері бар...

...Өмірдің алды ыстық, арты суық,
Алды ойын, арт жағы мұңға жуық.
Жақсы әнді тыңдасаң ой көзіңмен,
Өмір сәуле көрсетер судай тұнық.

АМАЛ ЖОҚ-ҚАЙТТЫМ БІЛДІРМЕІ

(ҮШІНШІ ТҮРІ)

ӨНДЕГЕН — Д.МАЦУЦИН

БАЯУ ҒАНА ӘНДЕТЕ

mf

А- мал жок қайт-тым біл- дір- мей,

я- пырм-ау, қай-тып ай- та- мын? Қой- мады дер-тің күй-дір-

мей, не сал-саң да тар- та- мын!

Амал жоқ — қайттым білдірмей,
Япырм-ау, қайтып айтамын?
Қоймады дертің күйдірмей,
Не салсаң да тартамың.

Талапсыз, бақсыз мен сорлы
Еріксіз аттап ұяттан,
Қорлыққа көндім бұл құрлы,
Байқалар халім бұл хаттан.

Әлімше мен де ұялып,
Білдірмен дедім өлсем де.
Шыдар ем күйіп мен жанып,
Айында бірер көрсем де.

Болмады көріп қалуға,
Естіп біраз сөзіңді.
Шыдар ем бір ай жатуға
Ұзақ түн жұмбай көзімді.

ТАТЬЯНА СӨЗІ

(АЛТЫНШЫ ТҮРІ)

ӨНДЕГЕН — В.НОВИКОВ

БАЯУ ҒАНА ӘНДЕТЕ

Piano introduction in B-flat major, 6/4 time. The music features a series of chords and single notes in both hands, with dynamic markings *mp*, *sf*, *mf*, and *sff*. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The time signature is 6/4. The piece concludes with a triplet of eighth notes in the right hand.

First system of the song. The vocal melody is in the upper staff, and the piano accompaniment is in the lower staff. The lyrics are: "Төңі - рі қос-қан жар е-дің сен,". The piano part features a triplet of eighth notes in the right hand and a single note in the left hand. The dynamic marking is *mp*. The key signature is B-flat major, and the time signature is 6/4.

Second system of the song. The vocal melody is in the upper staff, and the piano accompaniment is in the lower staff. The lyrics are: "жар е- те ал-май ке- тіп ең. Ол ке-зім-де ба-ла". The piano part features a triplet of eighth notes in the right hand and a single note in the left hand. The dynamic marking is *sim.* (sostenuto). The key signature is B-flat major, and the time signature is 6/4.

Third system of the song. The vocal melody is in the upper staff, and the piano accompaniment is in the lower staff. The lyrics are: "е-дім мен а- я- мас- қа". The piano part features a triplet of eighth notes in the right hand and a single note in the left hand. The dynamic marking is *mf*. The key signature is B-flat major, and the time signature is 6/4.

бе-кіп ең.

Та- лақ е- тіп бұл ға-лам-ды бол-ды мә-лім кет- ке-

нің кі - нә-сы жоқ жас а-дам-ды

қат-ты соқ- қан кет-ке-нің.

Соңы

// ТОЛ-ҒА НА- МЫН,

қай те- мің...

sfff mp *p* *sfp*

Тәңірі қосқан жар едің сен,
Жар ете алмай кетіп ең.
Ол кезімде бала едім мен,
Аямасқа бекіп ең.

Талақ етіп бұл ғаламды,
Болды мәлім кеткенің.
Кінәсы жоқ жас адамды,
Қатты соққан не еткенің.

Елжіреген жас емес пе ем?
Еппен айтсаң жұбатып.

Мен ғашыққа мас емес пе ем?
Кетсең еді ұзатып.

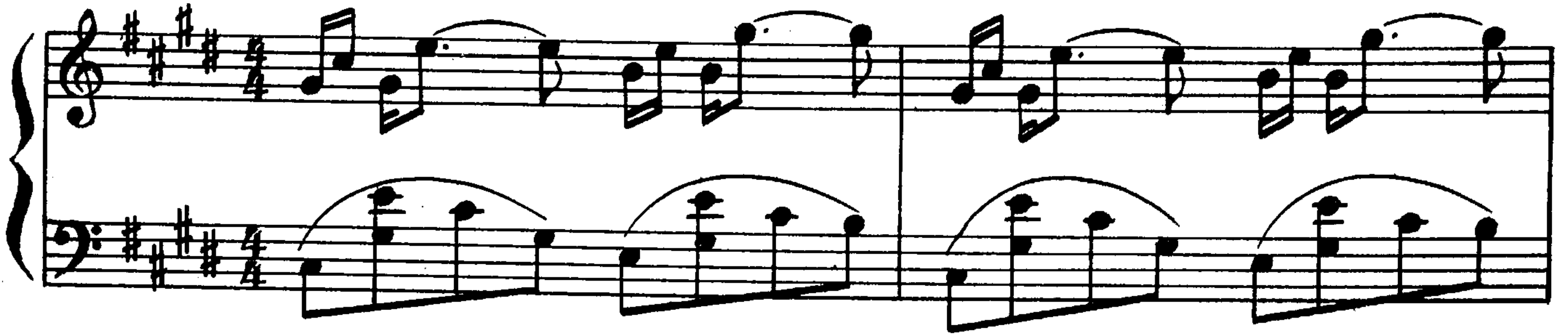
Сен жаралы жолбарыс ең.
Мен киіктің лағы ем,
Тірі қалдым, өлмей әрең,
Қатты батты тырнағың.

Бұл кінә емес, әншейін наз,
Сағынамын, айтамын.
Досың ақпын, тағдыр араз.
Толғанамын, қайтемін...

ЕСІНДЕ БАР МА ЖАС КҮНІҢ

ӨНДЕГЕН — Ж.ТЕЗЕКБАЕВ

АСЫҚПАЙ

Құ-дай ау қай-да сол жыл-дар ма- хаб-бат қызық, мол жыл-

дар. А- қы-рын а-қы-рын ше- гі - ніп

а-лыс-тап кет- ті-ау құр-ғыр-лар.

Есінде бар ма жас күнің,
Көкірегің толық басың бос.
Қайғысыз, ойсыз, мас күнің?
Кімді көрсең бәрі дос.

Махаббат, қызық, мал мен бақ,
Көрінуші еді досқа ортақ.
Үміт жақын, көңіл ақ,
Болар ма сондай қызық шақ?

Құдай-ау, қайда сол жылдар,
Махаббат қызық сол жылдар?!
Ақырын, ақырын шегініп,
Алыстап кетті-ау құрғырлар.

ҚАРАҢҒЫ ТҮНДЕ ТАУ ҚАЛҒЫП

(БІРІНШІ ТҮРІ)

ӨНДЕГЕН — В.НОВИКОВ

БАЯУ, ТЕРЕҢ СЕЗІММЕН

p *mf*

p *mf*

Қа-раң-ғы түн-де тау қал-ғып ұй-қы-ға ке-тер бал-бы-

mp *mf*

рап. Да-ла-ны жым-жырт, дел-сал ғып,

f

түн ба-са-ды салбы-рап. Да-ла-ны жым-жырт, дел-

сaл ғып тун ба- са- ды сал-бы- рап.

2. // -рак.

ten. pp

8 - - - - -

Қараңғы түнде тау қалғып,
 Ұйқыға кетер балбырап.
 Даланы жым-жырт, дел-сал
 ғып,
 Түн басады салбырап.

Шаң шығармас жол-жағы,
 Сілкіне алмас жапырақ.
 Тыншығарсың сен-дағы,
 Сабыр қылсаң азырақ.

ҚАРАҢҒЫ ТҮНДЕ ТАУ ҚАЛҒЫП

ӨНДЕГЕН — Т.МУХАМЕДЖАНОВ

ТЕРЕҢ СЕЗІММЕН

p

Қа-ран-ғы түн-де тау қал-ғып, ұй-қы-ға ке-тер бал-бы-рай.

p

mf

Да-ла-ны жым-жырт, дел-сал ғып, түн ба-са-ды

mf

бал-бы-рай. Да-ла-ны жым-жырт дел-сал ғып,

f

mf *tr* 1.

түн ба- са- ды бал- бы-рап.

mf *tr* *p*

2.

// -рак.

pp

8 - - - - -

ТЕРЕКТІҢ СЫЙЫ

ӨҢДЕГЕН — Ж.ТЕЗЕКБАЕВ

БАТЫЛ, ҚАТАЛ ЖӘНЕ МАҢҒАЗДАНА

А- сау Те-рек дол- да-нып,

бу-ыр-қа-нып, тау- да бұ-ғып жол сал-ған,

тас- ты жа-рып а- рыо-тан-ның жа- лың-дай

бұй-ра тол- қын ай- да-һар-дай бүк-те-ліп

жүз тол-ға- нып Кав-каз-дан шық-ты жай-нап

қы-зып у-шу тү- зу жер-ден жол кер- неп ұл- ғай-ды су

қа- лық қай-рат бо- йын- да бе- ті кү- ліп мо- мын-сын-ған пі-шім-мен

а- ға-ды су. // тербеткен-мін-ай.

Асау Терек долданып, буырқанып,
Тауды бұзып жол салған, тасты жарып.
Арыстанның жалындай бұйра толқын,
Айдахардай бүктеліп жүз толғанып.

Кавказдан шықты жайнап, қылып у-шу,
Түзу жерден жол кернеп ұлғайды су.
Қалың қайрат бойында, беті күліп.
Момынсынған пішінмен ағады қу.

Кавказдай құзда туған перзенттенмін,
Бұлттың сүтін ішіп ер жеткенмін.
Қазбектен ағам, сені көксеп шығып,
Кім қақтықса жолымда күйреткенмін ...

Аптығып асау інің келді, ақсақал
Тау-тасқа адамзатқа салып жанжал.
Дем алайын деп келдім, аш қойыныңды,
Сәлем-сауқат әкелдім, қош көріп ал.

ӨЛСЕМ ОРНЫМ ҚАРА ЖЕР СЫЗ БОЛМАЙ МА?

ӨНДЕГЕН — Ж.ТЕЗЕКБАЕВ

АУЫР ОЙМЕН

Өл- сем ор- ным қа-ра жер сиз бол- май- ма.

Өт- кір тіл бір ұ- ял- мақ қыз бол- май- ма.

Ма-хаб-бат ға-дау-атпен май-дан-дас- қан. Қай-ран ме- нің жү- ре- гім

Соңы

мұз бол- май- ма.

Өлсем, орным қара жер сыз болмай ма?
 Өткір тіл бір ұялшақ қыз болмай ма?
 Махаббат ғадаулат пен майдандасқан,
 Қайран менің жүрегім мұз болмай ма?

Амалсыз тағдыр бір күні кез болмай ма?
 Біреуге жай, біреуге тез болмай ма?
 Асау жүрек аяғын шалыс басқан,
 Жерін тауып артқыға сөз болмай ма?

Ішім толған у мен өрт, сыртым, дүрдей,
 Мен келмеске кетермін түк өндірмей.
 Өлең шіркін өсекші, жұртқа жаяр,
 Сырымды тоқтатайын айта бермей.

МАҒЫШТЫҢ ЖОҚТАУЫ

ӨНДЕГЕН — Ж.ТЕЗЕКБАЕВ

КАЙҒЫЛЫ

The first system of the musical score is in G major (one sharp) and 6/8 time. It consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line begins with a half note G4, followed by a quarter note A4, and then a half note B4. The piano accompaniment starts with a half note G3 in the bass and a half note B3 in the treble. The first measure is marked *ppp*. The second measure is marked *fff*. The system ends with a triplet of eighth notes G4, A4, and B4, followed by a half note G4.

The second system of the musical score continues the vocal line and piano accompaniment. The vocal line has the lyrics "Ай- на- ла- йын кү- дай - ау қа- па-лық сал-дың ны- сым-нан". The piano accompaniment features a half note G3 in the bass and a half note B3 in the treble. The first measure is marked *p*. The system ends with a half note G4 in the vocal line and a half note B3 in the piano accompaniment.

The third system of the musical score continues the vocal line and piano accompaniment. The vocal line has the lyrics "ше- ше-нің за-рын тарт- тыр-дың бес жа- сым-да(ау) ба- сым-нан.". The piano accompaniment features a half note G3 in the bass and a half note B3 in the treble. The first measure is marked *p*. The system ends with a half note G4 in the vocal line and a half note B3 in the piano accompaniment.

The fourth system of the musical score continues the vocal line and piano accompaniment. The vocal line has the lyrics "Сөй- ле-мей пен-де шы- да- мас". The piano accompaniment features a half note G3 in the bass and a half note B3 in the treble. The first measure is marked *p*. The system ends with a half note G4 in the vocal line and a half note B3 in the piano accompaniment.

қай- ғы о- ты- на(ау) а- шын-ған жа- рымды көрмей не- ше жыл

қа- па- лық- ты а- сыр-ған.

соңы

Айналайын, құдай-ау,
 Қапалық салдың жасымнан
 Шешенің зарын тарттырдың,
 Бес жасымда басымнан
 Сөйлемей пенде шыдамас
 Қайғы отына ашынған.
 Жарымды көрмей неше жыл,
 Қапалықты асырған.

Жарымды алып қор қылдың,
 Жас өмірде тасынған
 Айырып, ет қып өртедің
 Әбіш сынды асылдан.
 Әбішті алып құл қылдың,
 Қызылды гүлді жасылдан.
 Тым болмаса қызмет қып,
 Өткізбедім қасымнан.

Жиырма екі жасымда
 Мен айрылдым жарымнан
 Жарық сәуле көрмедім
 Шыққалы ана қарнынан ...
 ...Өзгеше болып жаралған
 Айрылдым қалқа жарымнан.
 Сол қалқамды қоймаған
 Замана неткен тар едің?..

МАЗМҰНЫ

Ақын әрі композитор . Б. Ғизатов	3	Мен көрдім ұзын қайың құлағанын. Өңдеген — Л. Хамиди	43
Сегіз аяқ (үшінші түрі). Өңдеген — Б. Ерзакович	5	Мен көрдім ұзын қайың құлағанын. Өңдеген — Д. Ботбаев	47
Сегіз аяқ (алтыншы түрі). Өңдеген — Н. Меңдіғалиев	7	Сүйсіне алмадым. Өңдеген — В. Великанов	50
Қор болды жаным. Өңдеген — Л. Хамиди	9	Сүйсіне алмадым. Өңдеген — Б. Дәлденбаев	52
Сен мені не етесің? Өңдеген — Н. Меңдіғалиев	12	Біреуден біреу артылса. Өңдеген М. Иванов-Сокольский	5
Айттым сәлем, қаламқас. Өңдеген — Л. Хамиди	14	Біреуден біреу артылса. Өңдеген — Б. Дәлденбаев	5
Ата-анаға көз қуаныш. Өңдеген — Б. Ерзакович	16	Көңіл құсы құйқылжыр. Өңдеген — В. Новиков	!
Ата-анаға көз қуаныш. Өңдеген — Қ. Шілдебаев	18	Амал жоқ қайттым білдірмей. Өңдеген — Д. Мацуцин	6
Өзгеге көңілім, тоярсың. Өңдеген — Д. Мацуцин	20	Татьяна сөзі (алтыншы түрі). Өңдеген — В. Новиков	64
Көзімнің қарасы. Өңдеген — Л. Хамиди	22	Есіңде бар ма жас күнің. Өңдеген — Ж. Тезекбаев	67
Көзімнің қарасы. Өңдеген — Ж. Тұрсынбаев	24	Қараңғы түнде тау қалғып. (I түрі). Өңдеген — В. Новиков	69
Бойы бұлғаң. Өңдеген — Б. Ерзакович	29	Қараңғы түнде тау қалғып. Өңдеген — Т. Мұхамеджанов	71
Сұрғылт тұман (үшінші түрі). Өңдеген — Н. Меңдіғалиев	31	Теректің сыйы. Өңдеген — Ж. Тезекбаев	73
Қарашада өмір тұр. Өңдеген — В. Великанов	33	Өлсем орным қара жер сыз болмай ма? Өңдеген — Ж. Тезекбаев	76
Қарашада өмір тұр Өңдеген — Б. Аманжолов	35	Мағыштың жоқтауы. Өңдеген — Ж. Тезекбаев	78
Желсіз түнде жарық ай. Өңдеген — М. Иванов-Сокольский	37		
Желсіз түнде жарық ай. Өңдеген — Б. Қыдырбекова	41		

АБАЙ ӘНДЕРІ

Нотографигі — С. Оразғалиев
Суретші — Б. Ақанаев
Көркемдеуші редактор — Ж. Болатов
Техн. редакторы — Г. Сәбитова

Н/К

сылған. «Таймс тектес» қаріп түрі. Шартты 10,00 баспа табақ.
Есептік 9,61 баспа табақ. Таралымы 20000 дана. № 671 тап-
сырыс

Қазақстан Республикасы Баспасөз және бұқаралық ақпарат
министрлігінің «Өнер» баспасы, 480124, Алматы қаласы, Абай
даңғылы, 143-үй.

Қазақстан Республикасы Баспасөз және бұқаралық ақпарат
министрлігінің Полиграфкомбинаты, 480002, Алматы қаласы,
Мақатаев көшесі, 41-үй.

Терімге 14. 06. 94 тапсырылды. Басылуға 13. 09. 94. қол
қойылды. Форматы 60x90 1/8. Офс. қағаз. Офс. тәсілмен ба-